

Rutinlátogatásnak

VÁGI János

indult

Feltehetően elhasalt volna, ha nincs a konyhapult, annyira szédült, hogy meg kellett támassza, idáig bírta, gondoltam, a közértben még uralkodott magán, de amint belépett a lakásba, egyszerre elhagyta minden ereje, a kupakot is csak harmadszorra sikerült lepattintania, egy másíkról még több próbálkozás után, így majd' negyed órába telt, míg mindegyiket kinyitotta és a lefolyóba öntötte, ugyanis egy rekesznyi üveg tartalmát semmisítette meg szemrebbenés nélkül, miközben egész testében remeggett, az izgalom teljesen kimeríthette, merthogy felháborodott, ahhoz semmi kétség nem fér, egy ideig leplezte felháborodását az őt ért megaláztatás miatt, mintegy túrt, hogy a héten munkába állt, tapasztalattal aligha rendelkező pénztáros a bolondját járassa vele, mikor ráförmedt, mindenki füle hallatára, a lehető legarrogánsabb módon, de az hagyján, mert azon már nincs, ki meglepődjön, hogy az emberek parasztok, és hogy ne az általánosítás kelepcéjébe ragadjak, azt kell mondanom: az ember paraszt, tehát a pénztáros stílusán nem akadhatott fenn, ezen könnyen túl lépett volna, de ez esetben tetézte mindezt, hogy az elvártnál jóval hangosabban támadt rá, úgy, mintha megjegyzését minden, a közértben vásárlónak szánta volna, mert abban a lehetetlen órában, pechjére, tömve volt a helyiség vásárlókkal, így nem tévedek, ha azt mondom, a vásárlók türelmetlensége is fokozta a feszültséget, hiszen a szóváltással, ami leginkább értetlenkedésnek tűnhetett kívülről, nem történt egyéb, minthogy feltartotta a sort, ezzel akarva-akaratlanul is felhívva magára a figyelmet, a lábujjhegyen nyújtózkodó, oldalra kilépő vásárlók figyelmét, hogy mi is történik ott elöl, fizessen, aztán menjen dolgára, halatszott egy magát türtöztetni nem képes sorban álló szájából valahonnan hátulról, a hentespult felől, mert egészen odáig nyúlt a sor, mialatt már hosszú percek óta nem történt semmi, azt leszámítva, hogy farkaszemet néztek, jobban mondva a pénztáros bámult a képébe, míg ő lesütött szemmel állt, nézte az üres kosár alján otffelejtett blokkot, mert mást ugyan nem nézhetett, a kosár vásárlói szemmel teljesen üres volt, ugyanis nem vásárlás céljából jött a közértbe, mint az ott, a pénztárnál nyilvánvalóvá vált, teljesen más indíttatásból, ki is kérte magának, hogy őt ne nevezze hülye vásárlónak, és itt nem a jelző által keltegetett sértettségének adott hangot, habár az is tökéletesen helytálló lett volna, hanem a vásárlói rangját kérte ki, azaz a nem vásárlói rangját, mert ő ebben a szutyok közértben soha, de soha az életben nem vásárolt, és nem is fog, közölte, ahogy kezdett lecsillapodni már a konyhában, mintegy önmaga megnyugtatásáért, és egyféle öngazolásként, hogy bizony ő ezt már előre sejtette, mi több, tudta, hogy ilyen és ehhez hasonló incidensek megtörténhetnek akárkivel, bárkivel ebben a szutyok közértben, ismételte, és eddig is csak azért bátorkodott oda belépni, mert majd' öt éve odajár, azaz majd' öt éve mindenki ismeri, és ami a legfontosabb, ő is mindenkit ismer, és itt a közértben dolgozókra gondolt, gondolom, ugyanis nagy sóhaj kíséretében sorolni kezdte a dolgozók nevét és munkakörét egytől-egyig, külön kihangsúlyozva, hogy ez Icánál nem történhetett volna meg, Ica pontosan tudta, a pénztáros, már mikor belépett a szutyok közértbe és oda-biccen-

tett, tudta, hogy miért jött, míg ez az új, akinek a nevét nem kívánja kiejteni, holott volt ideje leolvasni és megjegyezni a bilétára írt nevet, míg zajlott a borzalom, arra sem volt képes, hogy felfogja, egy közértnek is van története, így vannak szereplői is, tehát az, hogy ő nem ért valamit, az nem jelenti azt, hogy annak nincs értelme, mert hát hogyan ismerhetné a cselekményt, ha nem is olvasta a forgatókönyvet, akkor, mikor csak úgy betoppan egy hónapok óta tartó próbára, az ilyen legalább meghúzhatná magát, ahogy meg is húzza egy körültekintő pénztáros, de ez nemhogy nem körültekintő, ez úthenger, megy neki annak, ami számára ismeretlen, reflexből nekimegy ahelyett, hogy megvárná a segítséget, ahogy az meg is érkezett, persze csak hosszas kérése: az üzletvezetővel akarok beszélni, ennyit kért, de az nekiment, pedig tudtára adta, hogy ebben a kérdésben ő nem kompetens, itt egy régi történet szerkezetének ismeretével kellene rendelkeznie, de nem rendelkezik, most már rendelkezik, gondolta, feltehetően kioktatták, miután elhagyta a közérteket, vagy ki fogják oktatni, ha lejár a munkaideje, mindegy is, ezt neki előre kellett volna látnia, már mikor beállt a sorba, egy vásárló állt mindössze előtte, tehát tudhatta volna, így korholta magát, persze tudta is, csakhogy nem számított jelenetre, ekkora jelenetre meg aztán végképp nem, és ettől blokkolt le, míg a blokkot nézte, a jelenettől, hogy ebből a mondhatni semmiségből, mert nem győzi ismételtetni, egy semmiség miatt robbant, ekkora jelenet lett, holott ez rutinlátogatásnak indult, még csak nem is tévesztett napot, sem órát, minden héten ugyanaznap tesz eleget a rutinlátogatásnak, a fuvarozó cég kiszállási időpontjához igazodva, még csak nem is kénye-kedve szerint, tudniillik a fuvaros érkezését az ablakából látja, amint észreveszi a kisbuszt, már is megindul lefelé, a hét első napján a szokottnál is többször lép az ablak elé és tekint ki, figyel a szállítóknak fenntartott, jellemzően szemetesládákkal eltorlaszolt parkolóhelyet, a közért előtti járdát, ahol ilyenkor főként szitkozódó nyugdíjasokat látni, akik erejükön felül teljesítve küszködnek a szemetesládák taszálásával, tehát a fuvaros érkezését követően mondhatni azonnal megindul, ácsorgástól kifáradt lábbal szalad le a lépcsőn, szaladtunk le a lépcsőn, éppen mielőtt elpanaszolta: megbízhatatlanok ezek a fuvarosok, nagyjából a napszak bármely időpontjában várható érkezésük, azt gondolta volna, egy fuvarozással foglalkozó cég legfontosabb ismerve a logisztika, pláne egy teljes országot keresztül-kasul lefedő vállalat esetében, de a cég nem egy átlagos termékforgalmazó mechanizmust követ, ők tudniillik személyre szabottan, egyedi igények alapján szállítanak, főként a palackozatlan termék szállítására értendő ez, tudta meg egy fuvarostól, akihez bátorkodott egy kérést intézni, miszerint amennyiben lehetséges, márpedig miért ne lenne lehetséges, hiszen naponta több alkalommal zavarják meg nyugalmát dudálással, négy rövid dudaszóval jelezze megérkezését, azt biztosan semmivel nem fogja összetéveszteni, így egész nap zavartalanul végezheti dolgát, nem szükséges a szokottnál több időt töltenie az ablak előtt, míg vár, így ő a fuvarosnak, aki a lehető legtisztelettelőbban tájékoztatta arról, hogy kérése nem lenne teljesíthetetlen, amennyiben ehhez

a közérthez minden héten ugyanaz a fuvaros érkezne, de ez sajnos nem így történik, és tényleg őszinte sajnálkozással közölte az információt, nem színlelt őszinteség hallatszott ki mondataiból, mert csak a nem palackozott termék kiszállítását végzik személyesen ugyanazok, ugyanoda. Tehát a mai napon sem tehetett mást, mint hogy állt az ablak előtt, és csak a legszükségesebb teendők kedvéért szakította meg a megfigyelést, a lehető legrövidebb időre, ezt tapasztaltam akkor is, mikor beléptem a lakásba, kinyitotta az ajtót, és odalépett az ablakhoz, erre következtettem a könyöklőre helyezett tányérból, az ablak előtt állva kanalazta ki a levest, négy rövid dudálás megoldana mindent, magyarázta, mikor rákérdeztem, miért nem ül le, mindössze négy rövid dudaszó, és nyugodtan elnyújtózhatna a télikertben, kényelmesen elhelyezkedhetne a dézsában, természetesen a télikert ajtaját nyitva tartaná, kivételesen elviselné a beszűrődő zajokat, ennyi engedmény beleférne, csakhogy a filodendronokkal és a fikuszokkal lehessen, a filodendronok nem is, de a fikuszok igénylik a napi gondozást, jelenlétét, valahogy mindig olyan érzése van, hogy a fikuszok a maguk módján szemrehányást tesznek a kimaradt időért, leveleiket a szokottnál mélyebbre hajtják, és ezzel egy teljes napon át büntetik őt, de nincs ebben semmi szokatlan, érthető, hiszen tudva való, a növénynél nincs érzékenyebb élőlény, még ha az ember azt is gondolja, ő a legérzékenyebb, az érzékenységi skála csúcsán ő áll, de ez merő tévedés, beteges hazudozás az emberi lét fennkölttségéért, semmi több, ha valóban érzékeny lenne az ember, nem is szükséges, hogy a lehető legérzékenyebb legyen, mindössze éppen hogy érzékeny, akkor nem robbant volna ki ekkora jelenet egy semmiség miatt, minimális érzékenységet tanúsító pénztáros nem viselkedett volna ilyen gyalázatosan megsemmisítő módon, mikor azt mondta fennhangon, hogy minden vásárló jól hallja: a semmi nem kerül semmibe, és felröhögött, és felröhögtek mások is, általános jókedv terjengett a sorban, mi csak rövid időre csitította a tömeg dühét, és ekkor már egyértelműen látszott, a pénztáros nem tesz mást, mint hogy hergel, azonnal felismerte, most maga mellé állíthat minden vásárlót, komédiájával bizalmukat elnyerheti, így az első munkanapján nem is jöhetett volna ennél alkalmasabb helyzet, hogy egyszerre ennyi követőre találjon, őtőle aztán zárásig állhat a pénztár előtt üres kosárral, így gondolkodott, csak a malmára hajtja a vizet, ez lehet az oka annak, hogy ekkora jelenetet rendezett, mondta még mindig a konyhapultnak támaszkodva, csakis ez lehetett, a népszerűség gátlástalan kierőszoakolása, és ezt neki pontosan kellett volna tudnia, már mikor belépett a közértbe, és felismerte a változást, a pénztároscserét, azonnal az üzletvezetőhöz kellett volna fordulnia szokásos kérésével, nem pedig beállnia a sorba, és nekifognia a magyarázkodásnak, hogy akkor ezért jött, és úgy, ahogy mindig, feltehetően odakészítették a szokott helyre, és a többi, és itt be kell vallja őszintén, leginkább magának, az előtte álló távozására várva rossz érzés fogta el, ahogy amúgy minden nem megszokott, azaz új helyzetben, baljós sejtelmek kicsaptak néhány ajtót agyában, melyeket végül gondosan visszazárt, szerencsétlenségére, azzal áztatva magát, hogy gyors

felvilágosítást követően minden úgy fog történni, ahogy azt megszokta: hátrakísérik a raktárba, a számára félrerakott csomagot átveszi, és kész, már viheti is, nekiláthat az ünnepi szertartás beteljesítéséhez, melyhez az előkészületeket már kora reggel elvégezte: kikészítette a tengervízzel teli gallont és a homokkal teli vödört, a tölcserét és kislapatot, a tengeri kagylókat és csigákat tartalmazó edényt, bekészítette a CD-t, a szertartáshoz nélkülözhetetlen Debussy *három szimfonikus vázlat*ként megjelölt *La Mer* szimfóniáját Valery Gergiev vezénylésével a Londoni Szimfonikus Zenekar előadásában, mert a londoniak előadása a legkifejezőbb, a clevelandiek túljátsszák, a berliniekről szó sem lehet, Karajan ebben a la-kásban soha, a luzernieket megtúrta évekig, de csakis Claudio Abbado miatt, tehát a lehető legeredetibb, mondhatni korhű előadásmódban hangzik el a szertartás alatt a három tétel: az első tétel a homoklapátolás tétele, a második tétel a kagylószórás tétele, a harmadik a tengervíz-töltés tétele, a három tétel időben tökéletesen igazodik a három jól elkülönülő munkafolyamathoz, a kagylószórás valamelyest kevesebb időt igényel, elsősorban emiatt kapcsolódik a második szakaszhoz, a második tétel ugyanis majd' két perccel rövidebb az elsőnél és utolsónál, megközelítőleg nyolc és fél perc áll rendelkezésre a homoklapátolásra és tengervíz-töltésre, hat és fél perc a kagylószórásra, továbbá a második, a *Hullámok játéka* címet viselő tétel témája összecseng a kagylószórással, a harmadik, a *Tenger és szél párbeszéde* című tétel a tengervíz-töltéssel, ezzel a szertartás aktuálisai mind idejüket, mind tartalmukat tekintve összhangban állnak a művel, így érthető, hangsúlyozta egy fejbólintással, a zene elválaszthatatlan része a szertartásnak, melyet azonnal meg is kezd, csak még hagy magának néhány percet, míg kitisztul a feje és a szédülés alábbhagy, mert ilyen fizikai állapotban nekikezdeni az ünnepi szertartásnak esztelenség volna, nem fogja még az ünnepi szertartást is elrontani egy efféle megrázkódtatás miatt, amit csakis helytelen feltételezésének köszönhet, az új pénztárosba vetett téves bizalmának, hogy sikerül gyorsan megértetnie vele, miért is lépett be a közértbe, és miért éppen ebben az időben, de tévedett, nem sikerült, és most, így, a szertartás előtt, ahogy csilapodik dühe, be kell lássa, a tény, hogy nem intuíciónak engedelmeskedve cselekedett, azaz nem fordult sarkon, mihelyst felfigyelt a pénztároscserére, jobban feldühíti, mint a közértben elszenvedett kínos jelenet, tehát önmaga ostorozását kell befejeznie ahhoz, hogy teljesen lenyugodjon, tökéletes nyugalomban lehetséges a szertartás elvégzése, mert csakis tökéletes nyugalomban képes felidézni a tengerparton történt eseményt, a szertartás aktusa egyféle megemlékezési ceremóniának tekinthető, eszköznek arra, hogy mindent pontosan felidézzen, az esti sétát a tengerparton, az önfeledt fürdőzést, az áthatolhatatlan sötétséget, miben csak a két szempár csillogása nyújtott eligazodást, mert azon az éjszakán feltehetően egyetlen csillag sem fénylett, mint ahogy azt hajnalban megállapította, amint magához tért, tömör takaró vonult felette hihetetlen gyorsasággal, jóllehet megdermedéséhez képest látta rohanásnak, merthogy mozdulatlanul fekiüdt a homokban, azt felfogta, leginkább abból, hogy a végbél-

nyílásából szivárgó váladék lassú folyását megérezte, ez volt az a mozzanat, na és az édes és sós nedvek szagának büze, ami tudatosította benne, az éjszakai hempergés a homokban egy ponton irányt váltott, mikor a fiús birkózás matatásba fordult, mert az egyik, az erősebb testalkatú nadrágjába nyúlt, és megmarkolta, persze játékosan, úgy, hogy még éppen azt tudta volna mondani, hogy na ne, ezt ő nem akarja, fél, ugyanakkor oltalomra vágyik, és ha ezt kimondta volna, még minden magyarázat nélkül egy jót lehetett volna nevetni, hiszen mindössze ártatlan játék söpört végig, de nem mondta, mert a legtökéletesebb kiszolgáltatottság éppen attól az, hogy tehetsz ellene, de mégsem teszel, jelentette ki, miközben elindította a CD-t, és a zenekar nekilendült, az üstdob pergése után megszólalt a hárfa, majd a fúvósok is beléptek, ezzel kezdetét vette a szertartás, és láttam: tökéletesen nyugodt, nyoma sincs az imént még kitapintható dühének, elnyelte a hajnali tenger zúgása, gondoltam, elmosta a dagály, ahogy a dulakodás nyomait, mert ha meg is adta magát, némi ellenállást mégis tanúsított, teste tiltakozását nem tudta elfojtani, izmai csak később, talán a behatolás pillanatában ernyedtek el, vagy mindennek a végén, ehhez nem tud visszatalálni, ezt az úrt a kagylók és csigák csilingelésével tölti ki, mert míg a küzdelem és egyben az odaadás minden részletére emlékszik, ahogy hallja artikulálatlan nyöszörgését, mikor felismerhetetlenségig eltorzult lelkéből csokolják ki arcának pirosát, addig a tényleges aktusra nem, azt még fel tudja eleveníteni, ahogy feltérdel és arcát befúrja a homokba, homokszemek sercegését fogai között, és ahogy farának vajatába nyomódik egy forró testrészt, de aztán többet semmit, csak az ébredés állapotát, azt, hogy mi történt valójában, csak sejtje a rá utaló jelekből, a prosztatáig hatoló fájdalomtól, amit, mint valami fájdalomkúpot, megpróbált eltávolítani, először ujjával befelé nyomni, majd kihúzni, de a fájdalom napokig benne maradt, az érzet mindmáig, ezt eleveníti fel, a kagylóhéjak és csigaházak üvegebe töltése közben, a második tétel alatt, mindössze ezt az érzést, és ettől kezdve teljes csendben lapátolta a tölcserbe a kagylókat és csigákat, egészen a harmadik tételig, ugyanis akkor a hullámokról kezdett beszélni a rézfúvósok hátterében, ahogy akkor látta a tengert: a horizont egybeesett a tenger felszínével, az enyészpont feltehetően egy halászhajóval, és akkor látta meg először, amiről ugyan tudott, hogy a föld gömbölyű, és itt le is ragadt volna, ennél a felfedezésnél, de egész egyszerűen fázott és reszketett, nedves homoktól átázott ruhái rátapadtak, a póló és a bermudanadrág, így lassan, ugyanakkor sietve feltápaszkodott, először négykézlábra emelkedett, majd felegyenesedett, amennyire erejéből futotta, aztán vissza, térdre rogyott, nem csoda, kábult volt, szédült, nemcsak akkor fogja el a szédülés, mikor felzaklatják, ahogy az imént, hanem mikor testileg kimerül, utalt vissza a közértben történetekre, ami a szertartás asztalától nézve jóval távolibbnak tűnt, mint a tengerparti eset, a tenger, *La Mer*, mondta tökéletes francia kiejtéssel, miközben befegyelt az üvegek feltöltését tengervízzel, és a zenekar fináléja is egy üstdobütéssel lezárult.